

บัญญัติภาษา : ภาษาไทยนำรู้

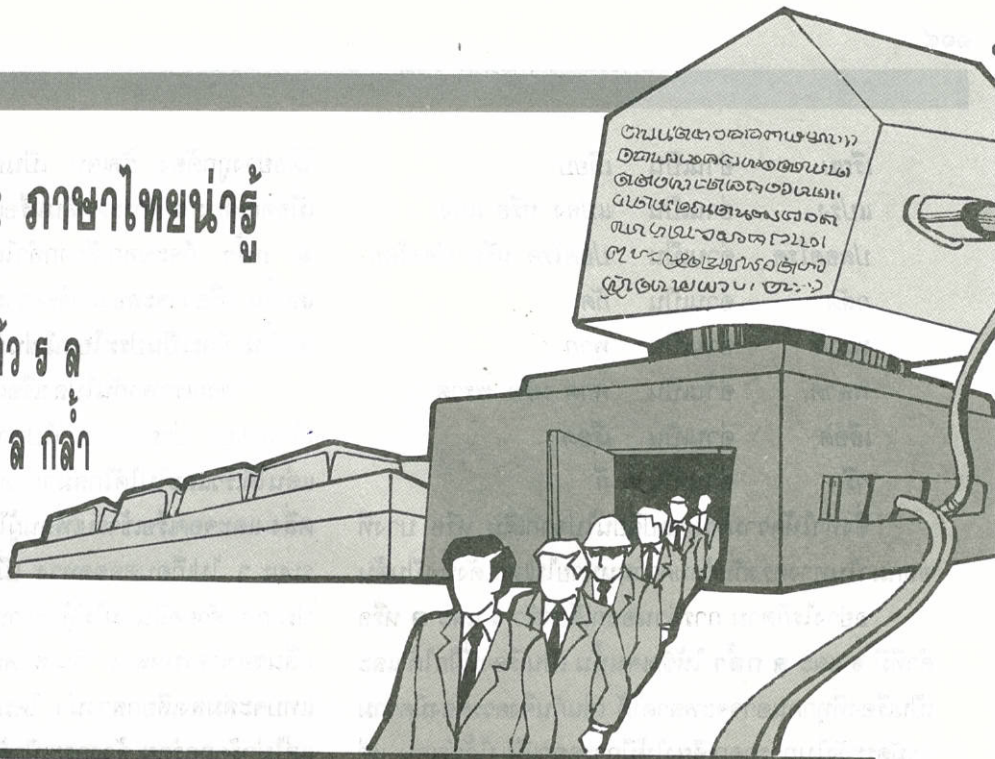
ตอน

การออกเสียงคำที่มีตัว ร ล

และ คำที่มี ๕ หรือ ๖ กล่า

*วิศรุต สุวรรณวิเวก

าในภาษาไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมี
จำนวนไม่น้อย ที่สะกดด้วย **ธ** และ
ด กับคำที่มี **ธ** และ **ด** ประสมกับ
พยัญชนะอื่น เป็นอักษรควบ ซึ่งการ

พูดและการอ่านออกเสียงจะต้องให้มีความชัดเจนตรงตามตัว คือ ถ้าเป็น **ธ** ก็ออกเสียงพร้อมกับกระดกลิ้น ถ้าเป็น **ด** ก็ออกเสียงเฉยๆ ไม่กระดกลิ้น มีพยัญชนะ อีกตัวหนึ่งที่ออกเสียงเหมือนกัน คือ **พ** ไม่ต้องกระดกลิ้น

คำที่มีพยัญชนะอื่น ควบกับตัว **ธ** หรือ **ด** ต้องอ่าน
ออกเสียงกล่า เป็นสระเดียวกัน เรียกว่าอักษรควบ มี 2
อย่างคือ

1. **อักษรควบแท้** อ่านออกเสียงพยัญชนะ ทั้ง
2 ตัว เช่น กรด อ่านว่า กรด ครอง อ่านว่า ครอง พลาด
อ่านว่าพลาด ปลอด อ่านว่า ปลอด เป็นต้น

2. อักษรควบไม่แท้ อ่านออกเสียงแต่ตัวหน้าตัวเดียวบ้างหรือออกเสียงกลายเป็นตัวอื่นไปบ้างก็มี เช่น จริง

อ่านว่า จิง สรวม อ่านว่า สวม ไชว์ อ่านว่า ไช้ ทรง
อ่านว่า ชง ทราบ อ่านว่า ขาบ ทราย อ่านว่า ขาย เป็นต้น
อักษรควบนี้ ถ้ามีวรรณยุกต์ ก็ออกเสียงตามวิธีผัน
อักษร ตัวหน้า เช่น กล่าว แกล้ง เปล่า เตรี เป็นต้น

การที่มีความจำเป็นต้องอ่านออกเสียงคำที่มี **ธ ล** และ **ธ ฌ** ทำให้ชัดเจน นอกจากจะเพื่อให้ถูกต้อง ตาม อักษรวิธี คือ หลักการออกเสียงภาษาไทยแล้วยังเพื่อให้ได้ ความหมายที่ตรงตามจุดประสงค์ของบท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอ่านออกเสียง ยังมีความจำเป็นและต้องการความ ถูกต้องชัดเจนมาก เพราะผู้ฟังใช้เพียงหูสดับตรับฟังจาก ผู้พูด หรืออ่านเท่านั้น ภาษาที่ใช้สื่อถึงกันเป็นสัทภาษา คือ บอกความหมายได้โดยเสียงเป็นสื่อแต่อย่างเดียว ผู้ฟัง ไม่สามารถมองเห็นตัวอักษรที่ปรากฏด้วย จึงเป็นหน้าที่ ของผู้พูดและอ่านออกเสียง ที่จะต้องพูดหรืออ่านด้วยถ้อยคำ ที่ชัดเจนตรงตามบท เพื่อรักษาความหมายเดิม ความสำคัญ ในเรื่องนี้จะมองเห็นได้ง่าย ถ้าจะนึกถึงตัวอย่าง เช่น

*รองหัวหน้าสำนักวิชาการ และอาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต: ศศ.ม.
(ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร

เรียบ	อ่านเป็น	เลียบ
แปรง	อ่านเป็น	แปลง หรือ แปร
ปลอดภัย	อ่านเป็น	ปลอดภัย หรือ ปลอดภัย
กั๊ด	อ่านเป็น	กั๊ด
พราก	อ่านเป็น	พาก
พลาด	อ่านเป็น	พาด หรือ พรวด
เลียด	อ่านเป็น	เรียด
กรี	อ่านเป็น	กรี

ซึ่งทำให้ความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม หรือ บางทีออกมาในทางตรงกันข้ามความหมายไปเลย ดังนี้ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การอ่านออกเสียงตัว **ธ** และ **ด** หรือ คำที่มี **ธ** และ **ด** **กล้ำ** ให้ชัดเจนนั้น เป็นเรื่องที่ฝึกได้ และเป็นเรื่องที่ทุกคนอาจจะพลาดได้ เช่นกันจึงควรต้องมีความระมัดระวังในการออกเสียงให้มีการออกเสียงได้ชัดเจน แต่ก็ต้องให้เป็นธรรมชาติ ไม่ใช่ตั้งอกตั้งใจเน้นหรือเค้นออกมาให้ชัดในแต่ละคำจนทำให้ลีลาการอ่านเสียไป วิธีง่าย ๆ คือต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ ๆ จะใช้ข้อความสั้น ๆ ว่า... “เรื่อลมหหน้าโรงเหล้า กระโหลกกระลาลอย” อย่างที่โบราณท่านสอนกันมาก็ได้ข้อสำคัญท่านจะต้องมีความพยายามในการที่จะฝึกตนให้เป็นผู้ที่ออกเสียงคำพวกนี้

ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน เป็นธรรมชาติจนเป็นนิสัย คือเมื่อออกเสียง **ธ** ก็กระดกลิ้นหรือเมื่อออกเสียงคำที่มี **ธ** และ **ด** **กล้ำ** ก็ออกเสียงกล้ำได้อย่างถูกต้อง ด้วยความเคยชิน หรือว่าจะลองนำข้อความดังกล่าวนี้ไปลองฝึกหัดให้เคยชิน ก็จะเป็นประโยชน์เช่นกัน

“พวกเราพากันไปลงเรือเล่น เรือแล่นไปตามลำน้ำ เจ้าพระยา ปายโฉมหน้าไปทางสะพานพระรามหก เรือแล่นได้เร็วและไปได้ไกลมาก ลอยลำเลียบเลาะไปตามริมตลิ่ง และจอดเรือเข้ารับเพื่อนผู้โดยสารลงเรือ เพิ่มเติมเป็นระยะ ๆ ไปเกือบตลอดทาง เมื่อคนลงเรือนับจำนวนร้อย ประกอบด้วยคลื่นลมไม่สู้จะราบเรียบช้ำมากกระทบละลอกคลื่นของเรือรบหลวง “ลีนเลยม” ชัดเอาเรือเราโคลงเคลงแทบจะล่มลงเสียกลางน้ำ ใครคนหนึ่งท่าทางกล้งแกล้งแต่ไม่กรือการ้อย ล้วงกระเป๋าค้นหาอะไรเสียงดังกรึกกรึกกรุ่งกริ่ง คว่าเอาชิงทองเหลืองขึ้นมาตี ฉิง-ฉิง-ฉับ ๆ แล้วก็ขึ้นต้นร้องเพลงเรือ “เอ้อระเหยลอยมา ๆ แต่คลองตลาด” พวกเราผู้ชายในเรือทั้งหมดอดสนุกอยู่ไม่ได้ ก็พร้อมกันร้องรับเป็นลูกคู่ล่งท้าย ฮ้า ฮั๊ ฉียบ - ฉียบ” □■

(จากหนังสือวันเด็ก 2518)